

DIUMENGE 4 DE QUARESMA C

1. PAS A PAS...

Després de l'inici litúrgic de la Quaresma el Dimecres de Cendra, hem anat, a la font del nostre baptisme per fer en comunitat el camí vers la Pasqua.

- Fa quinze dies, érem a l'etapa de la Transfiguració a dalt de la muntanya.
- Diumenge passat, aprofitant l'ocasió de fets dramàtics d'actualitat, Jesús llança una crida urgent a la conversió i es mostra com l'enviat d'un Déu de tendresa i de misericòrdia que, en la seva paciència, no deixa d'esperar que el pecador produeixi fruits.
- Avui ens veiem a nosaltres mateixos pecadors perdonats, convidats amb el "fill major" de la paràbola, a compartir l'alegria del Pare acollint

a la Taula de família el seu "fill petit" "perdut i retrobat", "mort i ressuscitat".

1. ... A LA TAULA DELS RECONCILIATS, EN JESÚS, EL FILL DEL PARE:

- *Tastau i veureu que n'és de bo el Senyor*: als fills d'Israel, concedí en altre temps, després del pas del Jordà, viure en l'alegria de la festa la primera Pasqua a Canaan. Al mateix temps que el memorial del "pas", a través del Mar Roig, de l'esclavitud a la llibertat, ells celebraven, així, el "pas" del desert a la Terra promesa, el manà baixat del cel els productes d'aquesta terra, d'una condició nòmada a una condició sedentària, d'una manera de viure la seva fe a una altra (Primera lectura: Josuè 5, 10-12)

Tastau i veureu que n'és de bo el Senyor: en Jesús, el seu Fill, que ha acollit els pecadors i menja amb ells (amb gran escàndol dels fariseus i dels escribes) es mostra el rostre d'un Déu ric en misericòrdia que, com el pare de la paràbola, que "corre" cap el fill petit per abraçar-lo i surt a l'encontre del seu fill major, ens convida avui a combregar en la seva alegria pel retorn del "fill perdut i retrobat, mort i tornat a la vida. (Evangeli: Lluc 15, 1-32).

- *Tastau i veureu que n'és de bo el Senyor*: avui, afirma l'apòstol Pau, Déu fe de nosaltres una creació nova: ens reconcilia amb ell per Crist, fa de nosaltres els testimonis i els servidors de la reconciliació (segona lectura: 2 Cor 5, 17-21).

LA TAULA DE LA PARAULA

Primera lectura Josuè 5, 10-12

APROFUNDIR AQUEST TEXT

Aquest text que llegim avui només uns tres versets. Però no deixa d'evocar un fet important en la història d'Israel, un "pas" decisiu, celebrat seguidament a la plana de Jericó.

Els fills d'Israel aquí fan memòria de la primera Pasqua, la Pasqua **d'AHIR**, en que el Déu – alliberador els ha fet passar, a través de les aigües del mar Roig, de la servitud a la llibertat.

. Canten la fidelitat sense ruptura en **L'AVUI** del seu pas, a través de les aigües del Jordà,

- de la vida nòmada en el desert a la vida sedentària en aquesta terra donada en herència a Abraham i a la seva descendència ;
- del manà rebut per Déu cada dia, al temps dels “fruits produïts de la terra” de Canaan, que caldrà conrear.
- de l’aliança viscuda en la separació de l’experiència del desert a l’Aliança viscuda en contacte permanent amb els pobles pagans.

Els es giren, en l’esperança, vers els passatges **DEL FUTUR** on no cessarà de manifestar-se la fidelitat del Senyor i on hauran d’anar descobrint progressivament la vertadera natura d’aquesta Terra vers la qual, un dia, els seus Pares empengueren la ruta a la crida de Déu.

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

Un text curt. Raó més perquè el lector, en la seva preparació com en la seva proclamació, marqui la distinció entre les **DUES PARTS**:

- D’una part, la **CELEBRACIÓ DE LA PASQUA** per marcar ritualment el pas del desert a la Terra promesa:

+ després del pas del Jordà,
+ els fills d’Israel..... celebraren la Pasqua.

- d’una altra, la **CONDICIÓ NOVA**, sempre més sedentària, en la qual el poble de Déu és cridat a viure l’Aliança:

+ l’endemà de la Pasqua,
menjaren els productes d’aquesta terra....

+ a partir d’aquest dia, el manà cessà de caure...
ja que menjaren els fruits de la terra a Canaan.

Al final de la proclamació de la primera lectura, el Lector romandrà al seu lloc, però arrera, cedint el lloc al SALMISTA. Així es mostrarà, el lligam entre Jos. 5 i el Salm 33.

SALM 33

El salm 33 és el cant que un pobre eleva a Déu: humiliat per la desfeta i l’exili, ha cridat al Senyor; i el Senyor l’ha escoltat: li ha concedit l’alliberació i la salvació. També el salmista convida tots els pobres a combregar en la seva acció de gràcies: *Glorificau amb mi el Senyor...*

SEGONA LECTURA

APROFONDIR AQUEST TEXT

El mot “Reconciliació” retorna no menys de cinc vegades en unes poques línies. La paraula grega de la que n’és traducció “**evoca el canvi de situacions**”: Crist pren el nostre lloc i nosaltres prenem el seu. A més, aquest mot evoca una altra reconciliació: quan es fundà la nova ciutat de Corint el 44 a. C, Cèsar havia ofert l’amnistia a aquells que anirien a habitar la ciutat: lliberts, jueus, estrangers orientals, comerciants compromesos, etc. Per a ells, s’havia passat una pàgina, els era promès un nou futur. Però, què era aquesta amnistia imperial en comparació amb la reconciliació oferta per Déu en Jesucrist?

Una iniciativa que té la seva font en Déu: *tot açò ve de Déu....*

És Déu qui ... reconcilià el món amb si mateix.... És Déu mateix qui.... us adreça una crida, no para de repetir l'apòstol Pau.

- Una iniciativa que crea de nou: si algú està en Jesucrist és una nova creatura. Els món vell ha passat un món nou ha nascut...
 - Una iniciativa que es realitza "en Crist... per Crist.... en Crist.
 - Una iniciativa
- + Que demana la resposta de la nostra llibertat: En nom de Jesucrist, us demanam: reconciliau-vos ...
- + i que és capaç, de pecadors reconciliats que són els apòstols, fer-ne ministres de la reconciliació:
- ens ha reconciliat amb ell, pel Crist, i ens ha fet ministres de reconciliació..
 - Nosaltres som ambaixadors de Crist.... que...

Pau conclou amb una frase explicitant-ne el canvi de situacions que evoca el mot grec "reconciliació": *Aquell que no ha conegut el pecat, Déu per nosaltres l'ha identificat amb el pecat dels homes, a fi que, gràcies a ell, siguem identificats a la justícia de Déu. Diguem-ho simplement: acollint la mort del no – pecador per excel·lència, Déu ha condemnat el pecat en ell. D'aquest fet, aquest home en qui i per qui tot creient és reintegrat a l'aliança divina. Concloem: en Crist, no hi ha cap cas desesperat als ulls de Déu que va fins a reconciliar-se el món.*

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El LECTOR s'esforçarà, si ha preparat bé la seva lectura, a remarcar especialment:

L'ADREÇA habitual: Germans....

- la NOVETAT en la que som submergit pel baptisme:
+ *qui viuen en Crist són una creació nova*
- + *tot el que era antic ha passat, ha començat un món nou*
- la FONT d'aquesta novetat: L'amor de Déu manifestat en Jesucrist:
+ *. I tot això és obra de Déu que ens ha reconciliat amb ell mateix per Crist i ens ha confiat a nosaltres aquest servei de la reconciliació. Perquè Déu, en Crist, reconciliava el món amb ell mateix, no retraient-li més les culpes,*

.El MINISTERI de la reconciliació confiat a l'apòstol:

- + *i a nosaltres ens ha encomanat que portéssim el missatge de reconciliació.*
Per tant, nosaltres fem d'ambaixadors de Crist, i és com si Déu mateix us exhortés a través nostre

la CRIDA SOLEMNE de l'apòstol:

+ *Us ho demanem en nom de Crist:*

+ *Reconcilieu-vos amb Déu*

COMENTARIS A L'EVAGELI

Una paràbola dirigida a la gent que es creu justa...

Jesús va de camí a Jerusalem, el lloc de la seva "sortida" (èxode) (ev. De la transfiguració), la Ciutat on donarà la seva vida pels germans. Són nombrosos els publicans i pecadors que van cap a ell: hi anaven – precisa Lluc- per escoltar-lo.

I és en ocasió d'un nou sopar de Jesús que, els fariseus i els escribes criden escandalitzats: *Aquest home acull els pecadors* i – manifestant així a través de la comunitat de taula una comunitat de vida – i *menja amb ells-!* Com els seus pares durant el camí del desert "malparlen", murmuren contra Moisès i contra Déu, com ells mateixos malparlaren després de la crida de Leví (Mateu) (5, 30) i el malparlaran d'ell al moment del seu sopar a la casa de Zaqueu el publicà (19, 7).

És que fariseus i mestres de la llei, que es creien justos i no haver de necessitar penedir-se, refusen tractar amb els publicans i els pecadors per por de contaminar-se amb el seu contacte. Aquests veuen l'actitud de Jesús com una traïció contra ells: ja que acull els pecadors, es pensen que els abandona, a ells, els justos; que els deixa sols en el desert. Quan són ells els qui es mantenen apartats, els qui resten fora de l'alegria de Jesús i dels pecadors retrobats: l'alegria dels altres els entristeix. Quan, de fet, ells són cridats a entrar per a la trobada comú (R, Meynet, *l'Evangile selon saint luc. Analyse rhétorique*, 161).

Les tres paràboles que segueixen els són dirigides.

- Tres paràboles a les que els donen habitualment aquests noms: ***l'ovella perduda, la dracma (moneda) perduda, el Fill pròdig***. Es tracta d'alguna cosa més que d'objectes perduts, i si hi ha un pròdig, no és el fill, és el pare, pròdig, generós amb la seva tendresa. Canten l'amor de Déu, revelat en Jesús, per aquells que no són ni estimats ni estimables.
- Tres paràboles, ritmades amb un mateix refrany, que celebren l'alegria incommensurable de les retrobades de Déu amb el pecador:
 - ***Alegrau-vos amb mi, perquè he trobat la meva ovelles que s'havia perdut*** (v. 6).
 - ***Alegrau-vos amb mi, perquè he trobat a moneda que havia perdut*** (v. 9).
 - ***Mengem i fem festa. Perquè el meu fill que era mort ha retornat a la vida; era perdut i ha estat retrobat*** (v. 24).

Tres paràboles construïdes en una progressió captivadora que ens fa passar del ramat (1 ovella sobre 100), a les monedes de plata (1 sobre 10) i finalment a la família (1 fill sobre 2). Aquest creixement fulgurant de la pèrdua dramatitza tot el capítol: a la vegada el pecat que trenca la comunitat i la motivació del qui espera i el qui cerca el pecador sense cansar-se mai.

Només la tercera d'aquestes paràboles ha estat conservada pel Leccionari per aquest 4t. diumenge de Quaresma C. Es compona de dues parts inseparables: la primera posa en escena el fill més jove; la segona, el fill major; en els dos casos és el pare que juga el paper central.

... on retorn de fill més petit....

No es tracta d'endolcir, sens dubte, el retrat que traça del FILL MÉS JOVE la primera part d'aquesta admirable paràbola:

2. sense esperar la mort del son pare, ha reclamat la part de l'herència i se n'ha anat a un país llunyà.

3. Però la seva vida desordenada ràpidament l'ha arruïnat i el condueix, en tres etapes successives, fins al desastre, a tocar fons. Primer, ha hagut de trobar una feina: es llogà a un home d'aquell país, un pagà, en una terra estrangera. Aleshores s'ha vist reduït a guardar porcs, animals impurs pels jueus. I arriba a constatar que els porcs són més importants que ell mateix als ulls del qui el lloga, i s'ha vist obligat a menjar les garroves que menjaven els porcs, perquè ningú les hi donava res.

4. També, empès tant per la necessitat com pels remordiments, un dia, es decideix a emprendre el camí de retorn a la casa paterna i prepara el que dirà en arribar: ***Pare, he pecat contra el cel i contra tu. No meresc que em diguin fill teu. Pren-me com un dels teus obrers.*** I partí per anar a ca son pare.

El fill petit és encara lluny quan son pare, que no parava de guaitar esperant el seu retorn, el veu, i s'ha commogut (se li remogueren les seves entranyes, literalment, el que a Lluç és una característica de Déu). Corre a llençar-se-li al coll, i l'omple de besades. I vet aquí aquest fill, sense haver tingut temps d'acabar les seves paraules, com atrapat pels braços d'un pare de qui, fins aquell moment, no n'havia sabut, discernir l'amor sense mesura. Ara el veim apretat contra el seu cor bategant, renaixent com a fill, de mercenari en que s'havia convertit. El veiem ara, en l'embranchida de la generositat desbordant del seu pare, vestit amb la túnica de festa, rebent l'anell, signe d'autoritat, calçat com un príncep, assegut a la taula on tota la gent de la casa és convidada a compartir la joia del pare.

Observa M. Gougues, *no basta que es porti un vestit, cal que sigui de primera, el millor. No basta dir que el fill retorna al seu lloc; cal significar-ho amb l'anell (el segell), que li confereix tots els poders.*

cal ni més ni manco que siguin sabates, és a dir calçat de luxe com només el porten els personatges importants en circumstàncies excepcionals. Pel menjar del retrobament no basta fer un menú de cabrit, que hauria bastat al gust del fill major; cal que sigui el vedell gras, aquest animal que s'ha anat engreixant i nodrint durant mesos en vista d'algun menjar únic dels grans dies. No basta preparar un bon menjar, cal que sigui un "festí", com només els rics en poden oferir i com el fill major mateix no n'ha conegut a casa de son pare. I com si no fos prou, es veurà com el pare ha llogat els serveis d'una orquestra instrumental! Decididament, el fill major ne protestarà sense raó...

... desvetlla el pecat del fill major...

La festa ja era començada quan el FILL MAJOR que era al camp, retorna a la casa.

Sentint la música i els balls, s'informa i coneix, amb sorpresa primer, amb còlera seguidament, quin tractament reial s'ha reservat al pròdig.

Després, fent-se eco de les recriminacions i murmuracions dels escribes i fariseus –l'ideal dels quals és estar al “servei” del Senyor, de no haver desobeït les seves ordres, els seus manaments, interpel·la son pare que “ha sortit” al seuencontre, i el suplica: *Fa tants anys que estic al teu servei, i mai he desobeït les teves ordres* – li tira en cara- *i mai m'has donat un cabrit per fer festa amb els meus amics* . Per haver-se quedat, a diferència de son germà més petit, en la propietat paterna, no ha estat menys impermeable al llenguatge amb que li parla el pare, el llenguatge de l'amor, el llenguatge de l'aliança: *Tu fill meu.....tot el que és meu és teu....*

El major no parla més que el llenguatge del dret i del deure, de l'ordre i de la retribució. Com els fariseus i els escribes en referència amb els publicans i els pecadors, ell es distancia d'aquell que ja no considera germà seu, quan es celebra el seu retorn: *Però aquest fill teu ha arribat, després d'haver gastat el teu bé..... has fet matar el vedell gras.*

R. Meynet observa: *El fill gran s'ha comportat com un mercenari, com un esclau i no com a fill: Fa tants anys... El pare no és aquell a qui s'ho deu tot cada dia, sinó aquell que li deu el salari del seu treball. Tracta son pare com un amo, no com a pare de família, sinó com a cap d'una empresa". (...)*

A força de viures des de tants anys el seu treball no com un do, que ell fa i que se li fa, a força de considerar el fruit del seu treball no com un do sinó com un deure, no és estrany veure'l refusar tot do al pare. Qui no ha donat mai no es pot imaginar que se li pugui fer a ell. I ell elegeix el moment en que el pare ha fet matar el vedell gras, per retreure-li no haver-li donat ni un cabrit. No ha comprès que la festa també era per a ell. No accepta el do del pare al petit i refusa al mateix temps el do que el pare li fa també a ell per a unes retrobada comú (p. 164).

- Com s'ha comportat seguidament el fill major? La paràbola no ho diu. Es queda oberta, redireccionant l'oient a la seva pròpia decisió i a la seva actitud amb els germans.

... al mateix temps que la prodigalitat del pare:

Si no s'ha d'oblidar el major, no cal perdre de vista que, del principi al final, el PARE és el personatge central de la paràbola. El pare l'amor del qual el posa sempre en moviment vers els seus fills. No s'accontenta en esperar, ell “surt”. I surt igualment per dues vegades.

- surt corrents (unes presses que, per un oriental, és una actitud excepcional) per anar a llençar-se al coll del seu fill pròdig, cobrir-lo de besades, aixecar-lo, interrompre el seu petit discurs que ha preparat curosament, introduir-lo en la “seva” casa. *De pressa* – diu als seus criats; sense perdre ni un instant, el fa revestir amb una túnica més bella aquell que retorna, posar-li un anell, sandàlies als peus, cal matar el vedell gras, posar-se a taula per celebrar l'esdeveniment. *“De pressa”!*, perquè una alegria desbordant l'ha omplert de cop: *El meu fill que era mort, ha tornat a la vida; era perdut i l'hem retrobat.*
- Surt de bell nou per anar a suplicar el seu fill gran que entri a la casa, reconèixer com a “germà” seu aquell que ell ha anomenat amb tant de menyspreu, compartir, unir-se a la seva alegria compartint la taula de festa.

Es tracta, doncs, d'un paràbola teològica. D'una paràbola del do de Déu fet als homes. De l'amor gratuït que el Pare porta a tots els homes, per pecadors que siguin: els vol introduir tots en la seva alegria i convidar-los així a descobrir l'autèntica fraternitat.

I com no veure que a través d'aquesta paràbola Jesús ens lliura el secret del seu comportament i de la seva vida? Ell és el Fill enviat pel Pare a anunciar la mateixa reconciliació a tots els pecadors:

aquells que evoca sota els trets del fill petit, i aquells que són cridats a reconèixer-se en els trets del fill major.

Si Jesús dóna bon acolliment als pecadors i menja amb ells, remarquen aquestes tres paràboles en resposta a les murmuracions dels escribes i fariseus, en açò ell no fa res més que manifestar la mateixa actitud de Déu.

Conclou M. Gourgues:

Déu no exclou ningú de la salvació que ofereix i de la que Jesús en proclama la bona notícia a través de la imatge del Regne (...). De les hores ençà, el que compta, és que tots, poc importa qui sigui i on es trobin, vagin a acollir la salvació que Déu ofereix.